

Noël Coward: To byla moje písnička!

Divadlo od srdce k srdci

Robert Tamchyna

Stále mladýma očima se zastaví na fermanu u vrátnice. „Vidíte, některé z těch nových tady ještě ani neznám...“ přečte si obsazení příštích premiér a zatoulá se ve vzpomínkách nad zprávou o úmrtí scénografa Zbyňka Koláře. „Na něj

taky nemůžu zapomenout. Zlatěj chlap. Jeden z těch, kdo určovali profil našeho divadla.“ Když se Gabriela Vránová vrátila v loňském roce na vinohradské jeviště ve hře To byla moje písnička!, uplynulo rovné půlstoletí od chvíle, kdy tu hrála poprvé. A když říká „tam u nás“ nebo „naše divadlo“, myslí tím pokaždé

domov a zázemí. Ten divadelní má v Praze naproti kostelu sv. Ludmily a ten skutečný v Brně Kohoutovicích, kde žije i její víla z nové knížky pohádek.

Kde se vzala naše Koniklecová víla?

Malá Anička ji v její pohádce potkala na Koniklecovém vrchu, který je u nás

v Kohoutovicích. Je to snad světová rarita, kopec posetý konikleci, sametovou modrořafalovou květinou. Ale víc neprozradím, aby všechno zůstalo překvapením pro čtenáře Pohádek z husího brka, které vydalo občanské sdružení Divoké husy. Peníze z prodeje budou pomáhat nemocným dětem.

„Písnička“ je dárek pro nás holky, co jsme tu léta hrály, ale i pro diváky.

A jak začal na Vinohradech váš pohádkový příběh o mladé talentované herečce z tehdejšího Státního divadla v Ostravě?

V Drdových Dalskabátech hostovala v ostravském divadle v hlavní roli Plajznerky Vlasta Chramostová, všimla si mě v tom představení jako Mančinky a upozornila ředitele Vinohradského divadla Luboše Pistoria. Tehdy ještě našťestí ředitel jezdili „kupovat“ herce i mimo Prahu. Vzápětí jsem dostala pozvání na Vinohrady a začínala jsem tu jako Soňa v Gorkého Letních hostech. Nezapomenu na paní Boženku Lincovou, nápovědku — na jevišti byla tenkrát ještě bouda — divala se nahoru, visela na mně očima a říkala: „Bezvadný,

výborně, jedeš, neboj!“ Takhle krásně mi fandila.

Jsem ráda, že moje vinohradská pohádka změnila nabídkou Tomáše Töpfera svůj trochu smutný konec a raduju se z toho, že se do divadla už zase vracím nejen do hlediště.

Když dnes jezdíte za diváky po celé republice se svým pořadem poezie, lidových písniček a vyprávění o životě, na které „vinohradské“ inscenace vzpomínáte nejraději?

Těžko z té skoro stovky rolí vybírat. Ale jestli byla nějaká opravdu přelomová, potom jistě Markétka ve Faustovi. Důležitá role v mém životě, nádherná, stejně jako celé období po narození mého syna. Doslova ještě v šestinedělí mi volal pan ředitel František Pavlíček, že by mě v divadle potřebovali. Odpověděla jsem, že Ondrovi jsou teprve tři týdny, ale zeptala jsem se, jakou roli pro mě mají. Irena v Josefině, taková protivná holka, moc se mi do ní nechtělo, ale pan ředitel ještě dodal, že hned potom si na mě myslí jako na Markétku ve Faustovi. A to se přece neodmítá. V některých kritikách se dokonce objevilo, že snad i v souvislosti s narozením dítěte jako bych herecky dozrála. Je krásné, když vás právě na besedě s diváky osloví pamětníci a po letech vzpomínají na vaše velké vinohradské role.

(pokračování na straně 2)

Divadlo od srdce k srdci

(pokračování ze strany 1)

A to se říká, že divadlo nemá paměť...

Samozřejmě že nemá! Někdy zůstane pár fotografií, televizní záznam, někdy ani to ne. Ale třeba taková Maryša v režii Františka Štěpánka je další krásnou vzpomínkou. Jedna paní mi ji připomněla v Teplicích, že prý na moji Maryšu nikdy nezapomene. Scénograf Zbyněk Kolář nám připravil poeticky bílou scénu a Svatopluk Havelka byl autorem působivé hudby. Kostýmy, nádherné kroje byly dílem paní Mikulové. Garderobiérky je pokaždé pečlivě připravovaly, škrobily, natahovaly, žehlily... Dlouhé večery a noci jsem chodila po pokoji a opakovala jsem si každé slovíčko, ne proto, abych si vymýšlela intonace, ale abych v sobě našla tu naprostou svobodu, naprosto všemu otevřenou radostnou holku jak lusk, až do chvíle, kdy najednou přijde rána, musí se vdát a zjistí, že nejde všechno jenom podle ní. Silný příběh o lásce, o mládí, o lidském údělu...

Vybavuje se mi také jeden okamžik ze zkoušky, kdy jsem se ve scéně s Franckem (přichází mi říct, abych s ním jako vdaná Vávrová utekla do Brna) strašlivě rozcílila a jednala velice impulzivně. Praštila jsem Radka Brzobohatého do prsou a současně plakala. Radek mi pak říkal: „To tam nech, to je nádhera.“

K závěru roku obvykle patří otázka, jak slavíte Vánoce. I v Praze dodržíte moravské tradice?

Nezapomeňte, že nejsem čistá Morava, by mně jsou kořeny

Chorvatska, Rakouska, Slovenska i Maďarska. A je to vidět i na slavnostním jídelníčku, předkrmem je u nás např. oplatka s česnekiem a medem. To kvůli zdraví a bohatství, takový je starý maďarský zvyk.

Alois a Vítém Mrštíkovicé: Maryša, 1972

Vnímáte atmosféru Vánoc stále tak silně jako kdysi v dětství?

Je to jako s divadlem... Pro dospělého už Vánoce voní jinak než tenkrát poprvé pod stromčekem. Nic není jako dřív, ale něco z vánoční nálady mého dětství mi zůstalo. Nedávno jsem si pozvala do Nočního Mikrofóra v Českém rozhlase režiséra Karla Weinlicha, který se mi svěřil, že neměl Vánoce rád, ale věkem dospěl k tomu, že se na ně těší. I to je velké umění: těšit se. Člověk se to musí naučit. Jednodušší je přece říct: K čertu s Vánoce, je to jen zbytečná tradice!

Naše velká rodina se každý rok schází aspoň na chvíli

společně. Letos musíme už na Boží hod vánoční, protože na sv. Štěpána hrajeme v Divadle na Vinohradech představení To byla moje písnička!.

Jsou tahle sváteční, odpolední představení jiná než ta večerní během roku?

Ale samozřejmě, jak jinak! Jsem ovšem ráda, že začínáme až v pět hodin odpoledne, protože dřív se hrálo už ve dvě hodiny a sváteční oběd byl někdy na pozornosti a soustředění diváků přece jen trochu znát. Na Silvestra nebo o Vánocích, to je docela jiná nálada v hledišti. Však si Tomáš Töpfer s Viktorem Preissem ve Vstupte! poslední den v roce v divadle jistě užijí!

Vánoční „Písnička“ je už sice skoro vyprodaná, ale pokud někdo ještě na poslední chvíli přemýšlí o vhodném dárku, potom ať s radostí přijme pozvání mezi nás do penzionu pro stárnoucí herečky. S hrou Nöela Cowarda se výborně pobavíte. Je to dárek od vedení divadla pro nás „holky“, co jsme tu léta hrály, ale i pro diváky. Ostatně sám autor říká: „Ta hra má v sobě hodně veselých situací. Základní myšlenkou je moje zjištění, že stáří nemusí být tak bezútěšné a smutné, jak všichni očekávají. Stačí najít humor a odvalu žít.“ A hlavně pozvání do divadla - to je přece dárek od srdce k srdci. ■

Ve spolupráci s Renatou Novotnou
(<http://www.odivadle.cz>)

V příštím čísle rozhovor
s Jiřím Dvořákem